17/03/2019

Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής Α’ Νηστειών

/ Επικαιρότητα

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἠθέλησεν ὁ ᾽Ιησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὑρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀκολούθει μοι. Ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ἐκ τῆς πόλεως ᾽Ανδρέου καὶ Πέτρου. Εὑρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ Προφῆται, εὑρήκαμεν, ᾽Ιησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ᾽Ιωσὴφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. Καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναήλ· Ἐκ Ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι; Λέγει αὐτῷ Φίλιππος· Ἔρχου καὶ ἴδε. Εἶδεν ὁ ᾽Ιησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν, καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· Ἴδε ἀληθῶς ᾽Ισραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι. Λέγει αὐτῷ Ναθαναήλ· Πόθεν μὲ γινώσκεις; Ἀπεκρίθη ὁ ᾽Ιησοῦς, καὶ εἶπεν αὐτῷ· Πρὸ τοῦ σε Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν, εἶδόν σε. Ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· Ῥαββί, σὺ εἶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ Βασιλεὺς τοῦ ᾽Ισραήλ. Ἀπεκρίθη ᾽Ιησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὅτι εἶπόν σοι, εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει. Καὶ λέγει αὐτῷ· Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ᾽ ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα, καὶ τοὺς Ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας, καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν Υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς αποφάσισε να πάει στη Γαλιλαία. Βρίσκει τότε το Φίλιππο και του λέει: «Έλα μαζί μου». Ο Φίλιππος καταγόταν από τη Βηθσαϊδά, την πατρίδα του Ανδρέα και του Πέτρου. Βρίσκει ο Φίλιππος το Ναθαναήλ και του λέει: «Αυτόν που προανήγγειλε ο Μωυσής στο νόμο και οι προφήτες, τον βρήκαμε· είναι ο Ιησούς, ο γιος του Ιωσήφ από τη Ναζαρέτ». «Μπορεί από τη Ναζαρέτ να βγει τίποτα καλό;» τον ρώτησε ο Ναθαναήλ. «Έλα και δες μόνος σου», του λέει ο Φίλιππος. Ο Ιησούς είδε το Ναθαναήλ να πλησιάζει και λέει γι΄ αυτόν: «Να ένας γνήσιος Ισραηλίτης, χωρίς δόλο μέσα του». «Από πού με ξέρεις;» τον ρωτάει ο Ναθαναήλ. Κι ο Ιησούς του απάντησε: «Προτού σου πει ο Φίλιππος να ΄ρθείς, σε είδα που ήσουν κάτω απ΄ τη συκιά». Τότε ο Ναθαναήλ του είπε: «Διδάσκαλε, εσύ είσαι ο Υιός του Θεού, εσύ είσαι ο βασιλιάς του Ισραήλ». Κι ο Ιησούς του αποκρίθηκε: «Επειδή σου είπα πως σε είδα κάτω από τη συκιά, γι΄ αυτό πιστεύεις; Θα δεις μεγαλύτερα πράγματα απ΄ αυτά». Και του λέει: «Σας βεβαιώνω ότι σύντομα θα δείτε να έχει ανοίξει ο ουρανός, και οι άγγελοι του Θεού να ανεβαίνουν και να κατεβαίνουν πάνω στον Υιό του Ανθρώπου».

Σχολιασμός

Η Κυριακή αυτή, η πρώτη των Νηστειών, είναι αφιερωμένη στους ιερούς αγώνες και τη νίκη της Ορθοδοξίας. Ειδικότερα, γιορτάζουμε την αποκρυστάλλωση της αλήθειας της Εκκλησίας μας από την Ζ΄ Οικουμενική Σύνοδο και την αναστύλωση των ιερών εικόνων, μετά την πολυώδυνη περίοδο της εικονομαχίας που για περισσότερα από εκατό χρόνια ταρακουνούσε ισχυρά την ενότητα των πιστών. Έτσι σήμερα, στη λιτάνευση των ιερών εικόνων, γίνεται δέηση υπέρ πάντων «των της Ορθοδοξίας προμάχων ευσεβών βασιλέων, αγιωτάτων πατριαρχών, αρχιερέων, διδασκάλων, μαρτύρων, ομολογητών...» και ο λαός, μ’ ένα στόμα, αναφωνεί: «Αιωνία η μνήμη» (βλ. Συνοδικόν Ορθοδοξίας).

Η Εκκλησία, μέσα από την ευαγγελική διήγηση, μας προβάλλει ως υπόδειγμα ορθής ομολογίας και πίστης το παράδειγμα του Φίλιππου και του Ναθαναήλ. Ακόμη, με τη σημερινή ευαγγελική περικοπή μας διαβεβαιώνει ότι ο Χριστός προσκαλεί όλους μας κοντά Του, φτάνει εμείς να αποδεχτούμε την αγάπη Του ακολουθώντας τα χνάρια των αγίων που η ορθόδοξη πίστη ανέδειξε, αναδεικνύει και θα αναδεικνύει.
Ο Ιησούς Χριστός, καθώς βρίσκεται στη Γαλιλαία, βρίσκει το Φίλιππο, τον οποίο καλεί στο αποστολικό αξίωμα με δύο μόνο λέξεις: «Ακολούθει μοι». Ο Φίλιππος, που πολύ πιθανόν να είχε πληροφορηθεί για τον Κύριο από τους συμπολίτες του Ανδρέα και Πέτρο, αμέσως αποδέχεται το κάλεσμα. Αξιοπρόσεκτη είναι η αυθόρμητη κίνηση του Φίλιππου να μεταγγίσει την πίστη του και τη χαρά της πιο

πάνω συνάντησης στο Ναθαναήλ, αναφωνώντας: «Όν έγραψε Μωυσής εν τω νόμω και οι προφήται, ευρήκαμεν Ιησούν...». Ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος αναφέρει χαρακτηριστικά: «Βλέπεις πόσο επιμελημένη σκέψη είχε (ο Φίλιππος) και πόσο συχνά μελετούσε τα γραπτά του Μωυσή και περίμενε την έλευση του Χριστού; Διότι το «Ευρήκαμεν» ανήκει σε εκείνον, ο οποίος πάντοτε ζητεί» (Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιο, ομιλία Κ΄). Τον ίδιο ζήλο στη μελέτη του νόμου και των προφητών είχε και ο Ναθαναήλ και γι' αυτό ο Φίλιππος συνδέει τη δική του μαρτυρία με τη Γραφή, ώστε να την καταστήσει πλήρως αξιόπιστη.

Ο Ναθαναήλ, όταν ακούει ότι ο Ιησούς κατάγεται από τη Ναζαρέτ, απορεί, πρώτον επειδή η πόλη αυτή είχε κακή φήμη εξαιτίας των πολλών εθνικών που κατοικούσαν εκεί και δεύτερον επειδή οι προρρήσεις των προφητών δήλωναν ότι ο Χριστός θα γεννιόταν στη Βηθλεέμ. Βέβαια, η απορία του αυτή δεν δηλώνει απιστία, αλλά ανυπόκριτη επιθυμία να μάθει την αλήθεια. Ο Φίλιππος με τη σειρά του, που βίωσε προ ολίγου τη θεϊκή δύναμη και χάρη του Κυρίου, αντί να προσπαθήσει με το οποιοδήποτε λογικό επιχείρημα να πείσει το Ναθαναήλ, λέει προς αυτόν τρεις λέξεις: «Έρχου και ίδε».
Ο Ναθαναήλ, ο οποίος έχει μεγάλη προσδοκία για την έλευση του Μεσσία, ακολουθεί αμέσως το Φίλιππο και πηγαίνουν προς τον Ιησού. Πριν καλά καλά φτάσουν κοντά Του, ο Κύριος απευθύνεται προς το Ναθαναήλ και λέει: «Να ένας γνήσιος Ισραηλίτης, χωρίς δόλο μέσα του». Ο Ναθαναήλ, χωρίς καθόλου να υπερηφανευθεί από τον τόσο μεγάλο έπαινο, συνεχίζει την προσπάθειά του να εξετάσει με ακρίβεια αν αυτός που βρισκόταν απέναντί του και του μιλούσε ήταν πράγματι ο αναμενόμενος Χριστός. Με την ερώτησή του «πόθεν με γινώσκεις;» αρχίζει να ανοίγει την καρδιά του για να δώσει χώρο να κατοικήσει σ' αυτήν ο Θεάνθρωπος.

Ενώ λοιπόν ο Ναθαναήλ εξετάζει ως άνθρωπος, ο Ιησούς απαντά ως Θεός: «Προτού σου πει ο Φίλιππος να 'ρθεις, σε είδα που ήσουν κάτω απ' τη συκιά». Στη συζήτηση του Φίλιππου με το Ναθαναήλ που προηγήθηκε, κανείς άλλος δεν βρισκόταν εκεί, όσα είπαν τα είπαν ιδιαιτέρως. Άλλωστε, δεν υπήρχε περίπτωση υποψίας ότι ο Φίλιππος φανέρωσε κάτι από τα προηγηθέντα στον Κύριο, αφού ο διάλογος Κυρίου και Ναθαναήλ γίνεται ενώ ακόμα ο Φίλιππος με το Ναθαναήλ πλησιάζουν προς Αυτόν.
Τότε ο Ναθαναήλ ομολογεί ανεπιφύλακτα, γεμάτος χαρά και αγαλλίαση: «Διδάσκαλε, εσύ είσαι ο Υιός του Θεού, εσύ είσαι ο βασιλιάς του Ισραήλ». Αυτή η ομολογία ότι ο Ιησούς είναι ο Χριστός, ο Μεσσίας που προσδοκούσε ο κόσμος, δεν διαφέρει και πολύ απ' την ομολογία του Πέτρου «συ ει ο Χριστός ο Υιός του Θεού του ζώντος» (Ματθ. 16,16) περίπου μια τριετία μετά. Εντούτοις, η προσθήκη του Ναθαναήλ «συ ει ο βασιλεύς του Ισραήλ» μικραίνει κάπως το μέγεθος της

ομολογίας, αφού ο Ιησούς Χριστός είναι βασιλιάς όλης της ανθρωπότητας και όλων των ορατών και αοράτων δημιουργημάτων.

Η ευαγγελική περικοπή τελειώνει με μια προαγγελία του Κυρίου για όσα είχαν να δουν οι μαθητές κοντά Του: ως Υιός του Θεού έφερε τόσο κοντά τον ουρανό και τη γη, που τώρα οι άγγελοι έρχονται ανάμεσα στο Θεό και τους ανθρώπους, σαν τότε με την κλίμακα που είδε στο όνειρό του ο Ιακώβ (Γέν. 28, 12). Άγγελοι Τον διακονούν μετά τη νηστεία και τη νίκη Του κατά του Διαβόλου (Ματθ. 4, 11), άγγελοι Τον ενισχύουν στη Γεθσημανή (Λουκ. 22, 43), άγγελοι παρίστανται στην Ανάστασή Του (Ιω. 20, 12) και άγγελοι υπηρετούν στην Ανάληψή Του (Πρ. 1, 10).

Ο Φίλιππος και ο Ναθαναήλ αξιώθηκαν να συναντήσουν, να γνωρίσουν και να ακολουθήσουν τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Πώς όμως μπορούμε κι εμείς μαζί τους να γνωρίσουμε αληθινά και να συναντήσουμε προσωπικά το Χριστό; Πρώτιστα, επιβάλλεται δια του αγίου βαπτίσματος να ενταχθούμε οργανικά στο σώμα Του, την κιβωτό της σωτηρίας, την Εκκλησία Του. Εκεί, να ενστερνιστούμε την ορθή πίστη, την οποία οι Οικουμενικές Σύνοδοι δια των αγίων Πατέρων μας παρέδωσαν και ταυτόχρονα να μετέχουμε ακόρεστα στα θεία μυστήρια και ειδικά στη Θεία Ευχαριστία. Επιπλέον, ας μελετούμε επιμελώς το λόγο του Θεού, τόσο την Αγία Γραφή όσο και τα διάφορα εκκλησιαστικά κείμενα. Τέλος, ας προσπαθούμε να πορευόμαστε κατά το θέλημα του Θεού στο δρόμο των αρετών και της άδολης αγάπης. Τότε θα μπορούμε να διακηρύττουμε προς όλες τις κατευθύνσεις το «έρχου και ίδε» που ο Φίλιππος είπε στο Ναθαναήλ, ή αλλιώς το «γεύσασθε και ίδετε ότι χρηστός ο Κύριος» του 33ου Ψαλμού. Τότε θα δούμε πραγματικά τον ουρανό ανοιγμένο και τους αγγέλους του Θεού να ανεβαίνουν και να κατεβαίνουν, τότε θα μπορέσουμε να βιώσουμε τη χάρη και τη χαρά του Αναστάντος Κυρίου, τότε με αληθή γνώση εμπειρίας θα διατρανώνουμε: «Αύτη η πίστις των ορθοδόξων, αύτη η πίστις την οικουμένην εστήριξε!»

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ